

Зростає потреба світу і в українській металопродукції, яка з початку поточного року демонструє позитивну динаміку експорту, що обумовлено покращенням кон'юнктури зовнішніх ринків та стабілізацією роботи вітчизняних підприємств. При цьому, зростання внутрішнього попиту на металопродукцію, зокрема плоский прокат, відбувається, перш за все, з боку машинобудівної галузі.

Спостерігається сезонне поживлення на світовому ринку мінеральних добрив. Відтак, хімічна промисловість української економіки, основними експортними продуктами якої є аміак, мінеральні добрива та шини пневматичні для легкових та вантажних автомобілів, автобусів, сільгосптехніки, має всі можливості для виходу з кризи конкурентоздатною.

Для посилення конкурентних переваг секторів української економіки на внутрішньому та зовнішньому ринках необхідно змінити структуру реального сектору економіки у напрямі виробництва продукції вищих технологічних укладів, пріоритетного розвитку високотехнологічних галузей, посилення впливу науково-технічної, інноваційної діяльності та енергозберігаючих технологій на підвищення продуктивності української економіки та створення нових робочих місць.

Висновки. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності та конкурентоспроможного експорту мають здійснюватися на принципах маркетингу інтегрованого в систему стратегічного управління на корпоративному рівні та макрорівні регулювання міжнародних економічних відносин. Концепція експортного маркетингу на макрорівні має включати: процес формування міжнародної маркетингової стратегії підприємства, форми експортування, методи та інструменти підтримки та стимулювання експорту, використання креативних підходів до міжнародного стратегічного менеджменту та формування ефективної присутності фірм на зарубіжних ринках.

Макрорівневі напрями розвитку національного експорту мають включати: міжгалузеві та регіональні пріоритети політики експорту, передбачати товарну та географічну диверсифікацію із забезпеченням усталеності та ефективності як на традиційних, так і нових для України ринках експортування.

Впровадження маркетингового інструментарію в практичну діяльність що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українського експорту та розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Література

1. Аналітика зовнішньої торгівлі // Економічна правда. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/publications/49a56d72356ba/>
2. Лясова Ю.В. Маркетинг зовнішньоекономічної діяльності як основа формування конкурентних переваг / Ю.В. Лясова // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції вчених та спеціалістів [«Реалізація національних економічних інтересів України в рамках євроінтеграційних процесів»], (Сімферополь, 24-25 квітня 2008 р.). – Сімферополь : ПП «Підприємство Фенікс», 2008. – С.43-45
3. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. – К., 2000. – 271 с.
4. Портер М. Международная конкуренция; М. Портер [пер. с англ. под. ред. В. Д. Щетинина]; – М. : Международные отношения, 2003. – 896 с.
5. Семів С.Р. Дослідження конкурентоспроможності галузей економіки України в умовах євроінтеграції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mev.lac.lviv.ua/downloads/vyklad/semiv/stattya_competitiveness.pdf
6. Ткаченко О.В. Формування міжнародної маркетингової стратегії в системі стратегічного розвитку підприємства / О.В. Ткаченко // Економіка розвитку. – 2004. – №. 4 (32). – С. – 108-112 .

Надійшла 20.08.2010

УДК 339.9

А. О. МЕЛЬНИК

Хмельницький національний університет

АМЕРИКАНСЬКА КРИЗА І НАСЛІДКИ ДЛЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті розглянуто особливості протікання кризи у США 2008 року. Визначені основні причини виникнення кризи у США. Проаналізовано наслідки даної кризи для економіки США та інших країн, на які поширився її вплив.

In article it is considered features of course of crisis of 2008 in the USA. The reasons of occurrence of crisis in the USA are defined. Consequences of the given crisis for economy of the USA and the countries on which are analysed crisis influence has extended.

Ключові слова: фінансова криза, банківська криза, фінансові спекуляції, глобальна криза.

Постанова наукової проблеми та її значення. Аналізуючи в історичному аспекті розвиток систем господарювання різних країн, можна констатувати, що кожна з економічно процвітаючих сьогодні країн

переживала кризові явища. Саме ринкова система господарювання в країнах є носієм кризових явищ. Найбільш відомими світовими кризами ХХ століття є Американська депресія на початку століття (30-х років), післявоєнна криза в країнах Європи (40-50-х років), криза заборгованості країн Латинської Америки (80-90-х років), криза перехідного періоду в пострадянських країнах (90-х років), Азійська криза (1997-1998-х років) і нарешті іпотечна криза в Америці. Протягом останніх десятиліть передумови та механізми розгортання фінансових криз зазнали суттєвих трансформацій: до початку 1990-х років такі кризи мали переважно валютну природу та локальний характер, проте значна інтенсифікація міжнародних фінансових відносин в умовах глобалізації зумовила якісне ускладнення механізмів утворення криз і створила сприятливі умови для їх прискореного поширення світовою економікою.

Остання світова економічна криза за рахунок активних глобалізаційних зв'язків та тісній світовій інтеграції країн світу швидко поширилась світовою економікою викликаючи кризи в окремих країнах світу шляхом ланцюгових реакцій. Характер і динаміка розвитку глобальної фінансової системи, на сьогодні, визначаються фінансово-економічною ситуацією в США, це пояснюється монополією долара як домінуючої міри вартості у системі світової торгівлі. Світова торговельна система на 80% використовує долар як міжнародну валюту, США забезпечує 40% світового попиту за рахунок прямої емісії долара, тому дуже важливо розглянути особливості зародження, розвитку фінансової кризи в США.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. Важливу роль у теоретичному дослідженні проблематики фінансових криз відіграють праці таких зарубіжних вчених, як А.Веласко, Ч.Виплош, Р.Глік, Д.Даймонд, Р.Дорнбуш, Б.Ейхенгрін, Г.Кальво, Г.Камінські, П.Кругман, М.Обстфельд, К.Рейнхарт, Р.Рігобон, Е.Роуз, Д.Сакс, Д.Сорос, Д.Стігліц, Д.Тобін та інші. Глобальні передумови, валютні, боргові й банківські аспекти утворення криз знайшли своє висвітлення у працях російських науковців: С. Алексашенко, А. Анікіна, А. Ілларіонова, В.І ноземцева, Н. Шмельова. Проблемами фінансових криз у своїх дослідженнях займалися такі вітчизняні вчені, як О. Білорус, В. Геєць, Д. Лук'яненко, В. Новицький, Ю. Пахомов, О. Плотніков, А. Філіпенко, С. Якубовський та ін.

Мета та завдання статті. Визначити особливості протікання Американської кризи 2008 року та з'ясувати позитивні та негативні наслідки для світової економіки.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Перші симптоми кризи у фінансовій системі США з'явилися ще у 2000 році, вони проявились стрімким падінням фондових індексів, особливих змін зазнав індекс NASDAQ, який є показником котирування акцій високодохідних компаній. Уряд країни, маючи на меті пожвавити відносини на фінансовому ринку, зменшив вартість кредитних ресурсів. Це, в свою чергу, збільшило пропозицію на споживчі та іпотечні кредити. Збиткова емісія боргових цінних паперів компенсувалась прискореним зростанням фінансових активів та обслуговувала їх обіг, так сума боргу суб'єктів американської економіки становив близько 50 трлн дол., а приплив іноземного капіталу в економіку США в останні роки складав приблизно 1500 млрд дол. на рік. Такі умови функціонування фондового ринку, відсутність чи небажання введення державного регулювання і контролю призвели до розвитку «фінансових бульбашок», які в кінцевому рахунку обвалили фондовий та іпотечний ринки у США.

Так остання фінансова криза у США почалася з іпотечної кризи яка проявилась у 2006 року, головною її причиною було зростання обсягів неповернених іпотечних кредитів ненадійними позичальниками. Криза стала помітною і почала набирати міжнародних масштабів навесні 2007 року, коли «New Century Financial Corporation», найбільша іпотечна компанія США, пішла із Нью-Йоркської фондової біржі у результаті заборони, накладеною на торги її акціями. Компанія перестала видавати кредити, і крім того, виявилася неспроможною виплачувати заборгованість кредиторам. І хоча доля кредитів, виданих ненадійним позичальникам, була незначною у загальній масі іпотечних кредитів, це спричинило паніку на ринку житла. Іпотечні банкрутства добралися і до надійних позичальників. На хвилі банкрутств американських агенцій із іпотечного перекредитування ненадійних позичальників, інші кредитні організації перестали видавати іпотечні позики навіть позичальникам із високим кредитним рейтингом.

Досліджуючи фінансові відносини у США спробуємо визначити основні передумови іпотечної кризи у США. Насамперед, це обвал на ринку житла; протягом 2001 – 2005 років у США спостерігалось швидке зростання цін на нерухомість, викликане низькими процентними ставками по кредитах, «м'яким» підходом кредиторів до оцінки платоспроможності позичальників і високою схильністю домогосподарств до придбання житла у власність. У цей період в 2 рази зросли обсяги будівництва будинків (у порівнянні з 1990 – 1995 р.), під заставу наявного житла американці взяли кредитів на 750 млрд дол (2005 р.), витративши з них 2/3 на особисте споживання, ремонт і виплату боргів по кредитних картах. У другій половині 2005 року на ринку почалося падіння цін на житло й збільшення термінів експозиції об'єктів. Позичальників, що отримали кредити нещодавно й практично на всю вартість житла, падіння цін на нерухомість підштовхнуло до відмови платити по кредитах. Велику роль у такій ситуації відіграло те, що нестандартні кредити видавалися позичальникам, які мали проблеми із платоспроможністю в минулому.

Другою передумовою кризи було зниження рівня прибутковості іпотечного бізнесу й підвищення ризиків за іпотечними операціями. Наприкінці 2005 р. відбулася несподівана зміна кредитних стратегій: від конкуренції за ціною (зниження процентної ставки) кредитори перейшли до конкуренції за умовами

кредитування (спрощення стандартів кредитування). Протягом 2005 р. кредитори, які працюють на ринку нестандартних кредитів, конкурували між собою шляхом зниження процентних ставок. Ця війна призвела до збільшення якості їхніх кредитних портфелів, тому що низькі ставки по кредитах залучали людей з гарною кредитною історією, які могли б отримати й стандартні кредити. Проблема, однак, полягала в тому, що такі кредити не приносили достатньо прибутку (до кінця 2005 р. різниця між процентною ставкою по кредитах і вартістю залучених коштів знизилася до 3 процентних пунктів у порівнянні з 6 процентними пунктами у 2003 р.).

Для збільшення прибутку кредитори почали підвищувати процентні ставки, що природно спричинило зменшення кількості нових клієнтів і обсягів виданих кредитів. Ряд економістів вважають, що кредитори були орієнтовані більше на збереження й збільшення показника «обсяг виданих кредитів», за яким інвестори оцінюють потенціали росту компанії й зміна якого впливає на ринкову вартість акцій. Для цього кредитори почали робити винятки зі стандартів кредитування, чому сприяла й відсутність державного контролю за портфелями нестандартних кредитів. В умовах конкуренції на ринку нестандартних кредитів, ряд «молодих» кредиторів, що не мають достатнього досвіду оцінки кредитних ризиків нестандартних позичальників, вивели на ринок нові продукти, які дозволяли отримати кредит позичальникові, що не має документації на житло, початкового внеску, з низьким кредитним рейтингом, непідтвердженим доходом. Посилення конкуренції призвело ще й до скорочення спреду між прибутковістю по 10-літніх державних облігаціях і 30-річних іпотечних цінних паперах до 1,5 – 1,7 процентних пунктів, це свідчило про ризики за іпотечними паперами.

Третя передумова іпотечної кризи у США полягала у відсутності власних коштів у кредиторів для покриття збитків. На відміну від традиційних банків, у кредиторів, що працюють на ринку нестандартних кредитів, як правило відсутня можливість використовувати кошти депозитів для видачі кредитів. Замість цього кредитори користуються банківською кредитною лінією. З іншого боку, всі кредити кредитор продає інвестору, який у випадку прострочення платежів по кредиту має право повернути його назад початковому кредитору. Зворотний викуп прострочених кредитів здійснюється за кошти кредитної лінії, але поки прострочений кредит перебуває на балансі кредитора, стягуються відсотки, тому кредитор змушений зафіксувати свої збитки, отримавши назад прострочений кредит, а не чекати закінчення процедури стягнення закладного майна. В умовах зростаючого ринку привабливості ринку нестандартних кредитів для інвесторів забезпечувалася за рахунок більш високих процентних ставок по кредитах і більш низьких у порівнянні з очікуваним рівнем дефолтів. Як наслідок, кредитори могли порівняно легко отримати банківську кредитну лінію для фінансування своєї діяльності. В умовах спаду на ринку привабливості даного сегмента кредитування зникла, виникли проблеми з одержанням кредитних ліній, а поточний прибуток від операцій виявився недостатнім для покриття збитків від збільшеного рівня дефолтів і прострочень платежів.

Четвертою передумовою кризи стало загострення проблеми кредитоспроможності домогосподарств. Так у 2007 р., за оцінками деяких експертів, у США відбулося вповільнення росту споживчих витрат населення. У зв'язку зі зниженням платоспроможності позичальників іпотечних кредитів, на житловому ринку США вже всередині 2007 року виникла криза неплатежів. З 1 березня по 18 червня 2008 року у США пройшла операція ФБР «Зловмисна іпотека», спрямована на пошук винуватців надання іпотечних кредитів неплатоспроможним клієнтам в результаті якої 406 осіб були звинувачені у шахрайстві. До 2006 р. ріст споживчого попиту підтримувався за рахунок дешевих і все більш доступних споживчих кредитів і постійного зростання цін на всі активи, у тому числі й на житло. Тільки за 2005 р. ринкова вартість активів населення виросла на 3,2 трлн доларів. Починаючи з 2006 р. ситуація змінилась – вартість грошей зросла, ціни на житло стали знижуватися, водночас борги та фінансові зобов'язання нікуди не ділися. Рівень прямих витрат на обслуговування іпотечних і споживчих кредитів у доходи родин піднявся до історичного максимуму – 14,5%, а з урахуванням зобов'язань по оплаті оренди, страхування й оподаткування житла й оренди автомобілів ці виплати наблизилися до 20%. По оцінках Американського центру житлової політики частка домогосподарств, що витрачають на оплату житла більше половини своїх доходів, виросла в США з 1997 року по 2005 рік на 88% (з 2,4 млн до 4,5 млн) [1].

Надзвичайно щільна і переплетена взаємопов'язаність фінансових установ на ринку призвела до того, що криза, яка мала б стосуватися лише кредитних установ, що працюють на ринку високоризикованих позичок, вплинула спочатку на американську фінансову систему, а потім і на загальносвітову. Під час стрімкого зростання ринку високоризикованих позик, банки, які до цього працювали лише з надійними позичальникам, почали вкладати свої активи у компанії, що працювали на вищезазначеному ринку. Фактично, більшість найбільших американських та світових банків (Merrill Lynch, Citigroup, Bank of America, UBS, Barclays, HSBC, Northern Rock, BNP Paribas, Deutsche Bank, JPMorgan) тривалий час кредитували та мали у власності акції компаній, що працювали на ринку високоризикованих кредитів. Відповідно, банкрутство цих компаній призвело до того, що банки були змушені списувати заборгованості. Так, наприклад, банк Merrill Lynch заявив про списання 15 млрд дол. заборгованості, Citigroup – 18 млрд дол., а швейцарський банк UBS – про рекордну суму в 37 млрд дол. заборгованості (18,4 млрд. у 2007 році та 19 млрд. у 2008) [1].

Іпотечна криза в США спровокувала іпотечні кризи в Європі та країнах Азії, де мали місце схожі схеми кредитування. При чому, кризи зачепили як високорозвинені країни, на зразок Великобританії, Іспанії, Японії, так і країни що розвиваються, на зразок Казахстану, України. Відповідно, збитки почали зазнавати не лише банки світового масштабу, а й локальні банки. За оцінками експертів інвестиційного банку Goldman Sachs, фінансові установи всього світу зазнали за 2 роки кризи 1,2 трлн дол. збитків. Тільки американські установи зазнали збитків на суму 460 млрд дол. так, у січні 2009 року виробничі замовлення в США скоротилися на 1,9 %, до 351,9 млрд дол., у промисловому секторі у січні втратили роботу 168 тис. осіб, у будівництві — 104 тис. осіб, у сфері послуг – 375 тис. осіб. Згідно зі звітом федеральної резервної системи США заробітна плата робітників скорочується. У лютому 2009 року роботу втратили 651 тисяча осіб, а рівень безробіття зріс на 8,1 %, що є в США найвищим показником за останні 25 років. До березня 2009 року рівень безробіття у США вже становив 4,4 млн осіб [2].

Такі значні збитки призвели до обвалу фондових ринків США і світу. За 2007 рік цінні папери на світовому фондовому ринку подешевшали на 5 трлн доларів США. Як наслідок, інвестори переключили свою увагу з фондового ринку на товарний ринок, що призвело до зростання цін на золото і нафту. Такі кон'юнктурні зміни світового ринку призвели до зростання загальносвітової інфляції та зменшення темпів росту світової економіки.

Парадоксом даної світової кризи є те, що у жовтні 2008 року у той час коли глобальна фінансова криза розповсюдилась по більшості країн світу і досягла свого піку, чистий приплив капіталу в економіку США склав більше 286 мільярдів доларів США. Це відображено в офіційному прес-релізі Міністерства фінансів США, так в липні був зафіксований відплив у 25 млрд дол., у серпні приплив – 17,1 млрд дол., а у вересні приплив склав 142,6 млрд дол. Приватні інвестори вклали в економіку США за жовтень 274,5 млрд дол., а державні – 11,9 млрд дол. При цьому вкладення іноземних інвесторів в довгострокові зобов'язання США скоротились на 13,3 млрд доларів, збільшилась доларова заборгованість банків на 207 млрд доларів. Статистика Міністерства фінансів показує, що коли криза поширилась світом, інвестори вважали, що американська економіка не дивлячись на її проблеми є більш надійною в умовах кризи і скоріше інших країн овогтається від її негативного впливу. Варто зазначити що приплив капіталу в США відбувся внаслідок відтоку капіталів з ринків країн, що розвиваються.

Нобелівський лауреат по економіці Пол Кругман вважає, що причиною фінансової кризи в США є фінансове мародерство. Великі фінансові компанії продавали цінні папери, забезпечені іпотечними кредитами, одночасно граючи на зниженні їх вартості з метою отримати на цьому прибуток. Такі дії фінансових установ не можна віднести до незаконних, але можна віднести до нелегальних фінансових операцій (спекулятивних). Крім того декілька банків свідомо випускали на ринок збиткові інструменти, домовляючись при цьому з фінансовими посередниками які грали на їх падінні і отримували прибуток. Таким чином фінансова сфера в США перетворився у азартну гру з наперед визначеними переможцями, які отримують щедрі винагороди, вводячи в оману споживачів та інвесторів використовуючи їх фінансові ресурси [3].

Варто зазначити, що економіка США на момент кризи мала витратну частину бюджету яка наближається до трильйона доларів, таким чином уряд компенсує недостатню активність приватного сектора.

Можливості монетарної політики у регулюванні економікою США вичерпані (відсоткові ставки неможливо встановити нижче нуля, а вони саме знаходяться на цьому рівні в США і Великобританії), тому уряд в подальшому буде орієнтуватись на важелі фіскальної політики.

Сучасна криза сприяла прояву лобістських зв'язків на Уолл-Стріт, які створюють «мильні бульбашки» з фінансових інструментів, підриваючи таким чином довіру до фінансового ринку в цілому. Збільшення концентрації фінансового сектору і його значний політичний вплив підірвав традиційне бачення про різницю між вільним ринком і великим бізнесом.

Для унеможливлення масштабних обсягів спекуляцій на фінансовому ринку необхідно здійснювати регулювання не тільки банківських установ, а всіх учасників фінансового ринку, тісно взаємопов'язати можливості залучення фінансових установ із обсягами їх власних капіталів.

США для подолання кризи використовували три основні програми, за якими на підтримку фінансового сектору в США було виділено значні кошти:

- План американського відродження та реінвестування 2009 року вартістю 787 млрд дол., який був ухвалений Конгресом та став законом 17 лютого 2009 року. Згідно преамбули цього закону, він спрямований на «забезпечення додаткових асигнувань на збереження та створення робочих місць, інвестиції в інфраструктуру, підвищення енергоефективності та науку, допомогу безробітним та стабілізацію державних та місцевих фінансів»;

- План забезпечення фінансової стабільності вартістю приблизно 2 трлн дол., обнародований міністром фінансів США Т. Гайтнером;

- План фінансової допомоги боржникам за іпотечним кредитуванням вартістю близько 275 млрд дол.

[4].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Підводячи підсумок нашого дослідження,

можна зробити висновок, що Американська криза була зумовлена внутрішніми передумовами, але за рахунок глобалізаційних процесів і тісної взаємозалежності фінансових ринків вона швидко поширилась світовою економікою. Розробити механізм попередження поширення кризових явищ світовою економікою в умовах глобалізації та інтеграції буде дуже складно, тому, на наш погляд, необхідно створити наднаціональний орган контролю за розвитком та попередження кризових явищ в окремих країнах світу.

Література

1. Мировая экономика: Аналітичний портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ereport.ru>
2. BBS News [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://news.bbc.co.uk>
3. Пол Кругман Экономика как наука [Електронний ресурс] / Пол Кругман. – Режим доступу : <http://web.mit.edu/krugman/www/>
4. Васильев В.С. Мировой финансовый кризис и экономическая стратегия Б. Обамы – Т. Гайтнера. / В.С. Васильев, Е.А. Роговский // США-Канада: экономика – политика – культура. – 2009. – № 4. – С. 3-29.

Надійшла 15.08.2010

УДК 657.1: 658. 6(477)

С. І. ГОЛОВАЦЬКА, Н. Р. МАССИК
Львівська комерційна академія

ОСОБЛИВОСТІ ТОРГІВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОБУДОВУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ

Висвітлено суть та специфіку торгівлі, проведений аналіз особливостей торгівлі від радянських часів до теперішнього часу. Визначено основні чинники, які впливають на побудову управлінського обліку та контролю, описана технологія торгового процесу, під впливом якої формується організаційна структура торгового підприємства.

Essence and trade specific is reflected, conducted analysis of trade features from soviet times to the present tense. Certainly basic factors which influence on the construction of administrative account and control, described technology of point-of-sale process which the organizational structure of point-of-sale enterprise is formed under act of.

Ключові слова: торгівля, торговий процес, управлінський облік та контроль.

Вступ. Сучасна ринкова економіка на певних етапах розвитку трансформувала у всіх галузях багато елементів, серед яких є і сфера торгівлі. Торгівля була специфічною сферою діяльності ще в давні історичні часи, яка спрямовувалася на задоволення потреб населення.

При розгляді сутності торгівлі значна увага, в першу чергу, приділяється методології дослідження. Економіко-теоретичний підхід спрямований на дослідження розвитку економічних явищ та процесів завдяки пізнанню економічних відносин.

Сутність економічних відносин більшість дослідників трактували з певною відмінністю, яка проявлялася у теоретико-методологічних підходах щодо бачення проблеми співвідношення продуктивних сил, виробничих відносин і надбудови суспільства.

Особливістю економічних відносин є те, що вони мають прояв в досить широкому змісті як категорія, через що увага автора приділяється дослідженню економічної природи торгівлі та особливостям торговельних відносин як одній з конкретних форм системи економічних відносин.

Метою дослідження було розкриття особливостей торгових підприємств, проведення їхнього аналізу та дослідження факторів, які впливають на побудову управлінського обліку та контролю.

Аналіз літературних джерел. Проблематика торгівлі була предметом дослідження ряду вітчизняних і зарубіжних економістів, а саме: Л.В. Балабанова., А.С. Панфилов, Т.К. Серьогіна, Н. Ольве, Ж. Рой, М. Веттер та ін., особливості торгівлі були висвітлені наступними авторами: Полонский А. Н., Литвак Б.Г., Федорова Н.Н. та ін.

Постановка завдання. У процесі організації управлінського обліку торгових підприємств мають місце проблеми, які потребують додаткового дослідження, в зв'язку з цим метою написання даної статті є правильно сформована організаційна структура торгового підприємства, яка суттєво впливає на формування його фінансових результатів та побудову управлінського обліку.

Результати. В Україні в процесі поглинання ринкових реформ розвитку підприємництва і конкуренції здійснюється переоцінка ролі і значимості торгівлі в сфері економіки. Разом з тим, в зв'язку з дискусійним питанням про сутність торгівлі, виникає, на наш погляд, необхідність визначення і вивчення її змісту і специфіки.

Згідно з економічною енциклопедією визначення торгівлі є таким: торгівля – це форма обміну продуктами праці й послугами, історично зумовлена виникненням і розвитком товарного виробництва [2]. В словнику сучасної економіки Макміллана торгівля визначається як обмін товарами між індивідами або